अहःसु सततं तिष्ठेदभ्याकाशं निशां स्वपन्। त्रिरह्नि त्रिर्निशायाञ्च सवासा जलमाविशेत्।
स्त्रीशूद्रं पतितं चापि नाभिभाषेद्व्रताश्रितः। पापान्यज्ञानतः कृत्वा मुच्येदेवंव्रतो द्विजः।
शुभाशुभफलं प्रेत्य लभते भूतसाक्षिकं। अतिरिच्येत यो यत्र तत्कर्त्ता लभते फलं। ११८०
तस्माज्ज्ञानेन तपसा कर्म्मणा च फलं शुभं। वर्द्धयेदशुभं हत्वा यथा स्यादतिरेकवान्।
कुर्य्याच्छुभानि कर्म्माणि निवर्त्तेत्पापकर्म्मणः। दद्यान्नित्यञ्च वित्तानि तथा मुच्येत किल्बिषात्।
अनुरूपं हि पापस्य प्रायश्चित्तमुदाहृतं। महापातकवर्ज्जन्तु प्रायश्चित्तं विधीयते।
भक्ष्याभक्ष्येषु चान्येषु वाच्यावाच्ये तथैव च। अज्ञानज्ञानयोराजन् विहितान्यनुजानतः।
जानता तु कृतं पापं गुरु सर्व्वं भवत्युत। अज्ञानात्स्वल्पको दोषः प्रायश्चित्तं विधीयते। ११८५
शक्यते विधिना पापं यथोक्तेन व्यपोहितुं। आस्तिके श्रद्दधाने च विधिरेष विधीयते।
नास्तिकाश्रद्दधानेषु पुरुषेषु कदाचन। दम्भद्वेषप्रधानेषु विधिरेष न दृश्यते।
शिष्टाचारश्च शिष्टश्च धर्म्मो धर्म्मभृताम्वर। सेवितव्यो नरव्याघ्र प्रेत्येह च सुखेप्सुना।
स राजन्मोक्ष्यसे पापात्तेन पूर्व्वेण हेतुना। प्राणार्थं वा धनेनैषामथवा नृप कर्म्मणा।
अथवा ते घृणा काचित् प्रायश्चित्तं चरिष्यसि। मा त्वेवानार्य्यजुष्टेन मन्युना निधनङ्गमः। ११९०
॥ वैशम्पायन उवाच॥ एवमुक्तो भगवता धर्म्मराजो युधिष्ठिरः। चिन्तयित्वा मुहूर्त्तेन प्रत्युवाच तपोधनं।
इति श्रीमहाभारते शान्तिपर्व्वणि राजधर्म्मानुशासनपर्व्वणि प्रायश्चित्तीयोपाख्याने पञ्चत्रिंशोऽध्यायः ॥ ३५ ॥
॥ युधिष्ठिर उवाच॥ किं भक्ष्यञ्चाप्यभक्ष्यञ्च किञ्च देयं प्रशस्यते। किञ्च पात्रमपात्रं वा तन्मे ब्रूहि पितामह।
॥ व्यास उवाच ॥ अत्राप्युदाहरन्तीममितिहासं पुरातनं। सिद्धानाञ्चैव संवादं मनोश्चैव प्रजापतेः।
ऋषयस्तु व्रतपराः समागम्य परं विभुं। धर्म्मं पप्रच्छुरासीनमादिकाले प्रजापतिं।
कथमन्नं कथं पात्रं दानमध्ययनं तपः। कार्य्याकार्य्यञ्च यत्सर्व्वं शंस वै त्वं प्रजापते। ११९५
तैरेवमुक्तो भगवान् मनुः स्वायम्भुवोऽब्रवीत्। शुश्रूषध्वं यथावृत्तं धर्म्मं व्याससमासतः।
अनादेशे जपो होम उपवासस्तथैव च। आत्मज्ञानं पुण्यनद्यो यत्र प्रायश्च तत्पराः।
दिष्टान्येतानि पुण्यानि पुण्याश्च धरणीभृतः। सुवर्णप्राशनमपि रत्नादिस्थानमेव च।
देवस्थानाभिगमनमाज्यप्राशनमेव च। एतानि मेध्यं पुरुषं कुर्व्वन्त्याशु न संशयः।
न गर्व्वेण भवेत्प्राज्ञः कदाचिदपि मानवः। दीर्घमायुरथेच्छन्ति चिराच्चोष्णपो भवेत्। १२००
अदत्तस्यानुपादानं दानमध्ययनं तपः। अहिंसा सत्यमक्रोध इज्या धर्म्मस्य लक्षणं।
स एव धर्म्मस्तोऽधर्म्मोऽदेशकाले प्रतिष्ठितः। आदानमनृतं हिंसा धर्म्मो ह्यावस्थिकः स्मृतः।
द्विविधौ चाप्युभावेतौ धर्म्माधर्म्मौ विजानतां। अप्रवृत्तिः प्रवृत्तिश्च द्वैविध्यं लोकवेदयोः।
अप्रवृत्तेरमर्त्थत्वं मर्त्थत्वं कर्म्मणः फलं। अशुभस्याशुभं विद्यात् शुभस्य शुभमेव च।
एतयोश्चोभयोः स्यातां शुभाशुभतया तथा। दैवञ्च दैवसंयुक्तं प्राणश्च प्राणदश्च ह। १२०५
अपेक्षापूर्व्वकरणादशुभानां शुभं फलं। ऊर्द्ध्वं भवति सन्देहादिह दृष्टार्थमेव च।